

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

NEDEN AZ GELİŞMİŞ?

AZİZ NESİN

Amerikan Cart Vakfından ödenen paralarla, Amerika'nın tanınmış birkaç iktisatçısı, az gelişmiş ülkelere gittiler. Bu gezinin ereği, o ülkelerde incelemeler yapıp, neden az geliştiklerini anlamaktı. Önce bunun adını, "Gelişmemiş Ülkelerde İnceleme Gezisi" koymuşlardı. Ama, "Gelişmemiş" sözünden, gelişmiş olanların alınıp kızacakları düşünüldü, uluslararası incelelik kurallarına uyarak, "Gelişmemiş" yerine, gelişmeyenlerin gönülleri almak için, "Az geliş-

miş" demeyi daha uygun buldular.

"Az gelişmiş Ülkeler İnceleme Gezisi" kurulundan Mr. Charles Whithy adında iktisat profesörü bir üye de Türkiye'ye gelmişti. Kendisine kolaylık olmak üzere, bilgi almak için Türkiye'de kiminle konuşacağı önceden söylenmişti. Mr. Charles, Türkiye'de önce Bay Sıktı ile konuşacaktı. Bay Sıktı bu konuda bilgi verecek en yetkili kişilerden biriydi.

"Cart Fondation," fonundan,

inceleme için az gelişmiş ülkelere giden Amerikalı profesörler uzmanlar, işlerini bitirip iki- üç ay sonra hepsi de Amerika'ya dönmüşlerdi. Yalnız Prof. Charles Whithy, Türkiye'den dönmemişti. Dönmedikten başka kendisinden uzun zamandır hiç bir haber de alınamıyordu.

"Cart Fondation," yönetmenleri telaşa düşmüştü. Mr. Charles'in sağlık durumu üzerine endişele kapılan kurul, Türkiye'deki Amerikan resmi makamlarına baş vurarak, Mr. Charles'in ad-

resini bulmuşlar ve ona 26 nisan günü bir mektup yollamışlardı .. Mr. Charles, bu mektuba hemen bir cevap yazıp gönderdi. Cart Fondation bir mektup daha yolladı, Mr. Charles ona da gerekli cevabı verdi. Artık ondan sonra Cart Fondation ile Mr. Charles hiç durmadan mektuplaşmaya başladılar.

Pek yakında üç ciltlik bir kitap halinde yayınlanacak olan bu mektupların, yalnız Amerika'da değil, bütün dünyada yılm en çok satan kitabı "The Best Seller "

olacağı şimdiden söylenmekte -
dir.

Bu kitabı basacak olan Ame-
rikan editörü, dostum olduğun-
dan, düşüncemi öğrenmek için,
kitabın müsveddelerini bana gön-
derdi. Ben de o mektuplardan,
birkacını yayınlayarak sizlere
okutmayı yararlı buldum. İşte o
mektuplardan birkaçı...

x x

24 nisan 958

Dear Mr. Charles Whithy,
Cart Fondation'dan az geliş-
miş ülkelerde inceleme gezisi-

ne gitmiş olan, sizden başka, ku-
rulumuzun bütün üyeleri dönmüş-
lerdir. Dört aydan beri sizden
hiç bir haber alamadığımızdan
merak içindeyiz. Cevabınızı bek-
liyoruz.

Saygılarımızla

x x

28 nisan 958

Centlemen,

24 nisan tarihli mektubumuz
için teşekkür ederim. Şimdiye ka-
dar sizlere bir haber veremedi-
ğim için çok müteessirim. Gö-
rüşmem ve bilgi almam için bana

adresleri verilen kişileri, bura-
dakı sürekli bayramlardan dola-
yı dört aydan beri bitirili bulup,
konuşamıyorum..

Cart Fondation tarafından ba-
na verilen ödevi yapmadan dön-
mek istemediğim için, bugüne
kadar kaldım. Pek yakında Bay
Sıktı ve öbürleriyle görüşebile-
ceğimi umuyorum.

Faithfully yours
Charles Whithy

x x

1 mayıs 958

Kıymetli mektubunuzdan bi-

zimle şaka ettiğiniz anlaşılıyor.
Hiç bir memlekette dört aysüren
bayram olamayacağına göre, hiç
olmazsa mayıs ayı içinde Bay
Sıktı ve öbürleriyle konuşarak,
incelemelere devam edeceğini-
zi ve Türkiye'nin neden az geliş-
tiğini bildiren raporla birlikte kı-
sa zamanda döneceğinizi umuyo-
ruz.

Yours sincerely
x x

NEDEN AZ GELİŞMİŞ AZİZ NESİN

5 mayıs 958

Sayın baylar,

Son mektubumuzun yazıldığı 1 mayıs günü, ben de burada Bay Sıktı'yı aramaktaydım. Ancak 1 mayıs tarihi Türkiye'de Bahar Bayramı olduğundan, Bay Sıktı ile görüşmek de mümkün olmadı. Bununla beraber, Bay Sıktı'nın arkasını hiç bırakmıyorum. Bayram olmayan bir günde kendisiyle görüşmemin mümkün olduğunu umarım.

Ben size geçen mektubumda, burada bayramlar dört ay sürü-

yor diye birşey yazmadım. Bayramlar münasebetiyle, dört aydan beri Bay Sıktı Sarılı ile görüşemediğimi yazdım. Bu iki söz arasındaki büyük farka özellikle dikkatinizi rica ederim. Henüz umudumu kesmiş değilim, 6 mayıs günü Bay Sıktı ya da diğerleriyle konuşabileceğimi umuyorum.

Sincerely yours
C. Whithy

xx

18 mayıs 1958

Dear C. Whithy,

6 mayıs günü Bay Sıktı ile görüşebileceğimizi bildiren mektubumuzu alınca buradaki bütün arkadaşlar çok sevinmiştik. Fakat bugüne kadar sizden yeni bir cevap alamayışımız, bizi yeniden dış kırıklığına uğrattı. Cevabınızı merakla bekliyoruz.

Cart Fondation,

xx

2 haziran 1958

Sayın baylar,

Evet, 6 mayıs günü Bay Sıktı ile görüşmeyi umduğumu sizlere yazmıştım. Ancak o gün Bay

Sıktı'nın evine gidince, kendilerinin evde bulunmadığını öğrendim. Çünkü 6 mayıs "Hidrellez" denilen bir gündür. Böyle bir günde burda hiç kimse evinde ve işinde bulunmaz. Bir kart bırakarak, 15 mayıs günü ziyaretlerine gideceğimi bildirdim. 15 mayıs günü "Hava Şehitleri İntifalı" olduğundan, Bay Sıktı'nın, o gün nutuk vereceğini telefonla söyleyerek randevuyu iptal ettiler. 19 mayıs sabahı, randevu almak için telefon ettim. 19 mayıs da "Spor ve Gençlik Bayramı"

olduğundan görüşmemiz başka bir güne kaldı. Ödevimi ihmal ettiğimi sanmamamızı rica ederim. Bay Sıktı'yı şiddetle takip ediyorum. Haziran ayı içinde bayram olmayan bir gün kendisiyle mutlaka görüşeceğimi umuyorum.

Sincerely
Charles Whithy

x x

27 haziran 1958

Dear Mr. Whithy,
Haziran ayı içinde Bay Sıktı ve öbürleriyle mutlaka görüşeceğinizi bildiren mektubu almış

ve bütün arkadaşlar bu müjdenizden dolayı sevinmiştik. Haziran ayı geçtiği halde, sizden yeni bir mektup alamayınca yeniden umutsuzluğa düştük. Çok rica ederiz. Bay Sıktı ya da arkadaşlarıyla görüşmeniz mümkün olmayacaksa, başkalarıyla görüşüp bilgi alınız. Cevabınızı bekliyoruz

Saygılarımızla

x x

18 temmuz 1958

Baylar,
Size mutlaka iyi bir haber verebilmek için cevabımı geç-

tirdim. Size hemen müjdeyi veriyim ki, birkaç gün içinde Bay Sıktı Sarlı ve arkadaşlarıyla görüşebileceğim. İşin arkasım bıraktığımı sanmayınız. 14 haziran günü heğdillerine gittimse de, 14 haziran "Toprak Bayramı" olduğundan maalesef görüşemedik. İki gün sonra bir daha gittimse de arife olduğumu öğrenip geri döndüm. Daha ertesi gün bayramdı. Kurban Bayramında rahatsız etmek olmazdı. 20 hazirana kadar dört gün süren Kurban Bayramında da görüşemedik.

Mektubumuzun geldiği 1 temmuz günü az kalsın Bay Sıktı ile görüşmemiz mümkün olacaktı. Fakat 1 temmuz günü "Kabotaj Bayramı" olduğu için maalesef yine görüşemedik. Arkasını bıraktığımı sanmayınız. Dün yine gittim. Fakat 17 temmuz günü "Aşura Günü" denilen dini bir gün olduğunu öğrenince rahatsız etmeyi doğru bulmadım.

Bay Sıktı ve arkadaşlarıyla görüşmem mümkün olmazsa, başkalarıyla görüşmemi tavsiye ediyorsunuz.

Bu benim de aklıma gelmedi değil. Fakat, sekiz aydan beri Bay Sıktı'nın peşindeyim. Hemen hemen, bütün bayramlar bitmiş sayılacağından kendisiyle konuşmamız mümkün olabilir. Bu günlerde, onunla konuşmaktan vazgeçersem bütün bu emeklerim boşa gidecektir. Bundan başka, yeniden konuşmak istediklerimi bulmak için debirsekiz ayın daha geçeceğini unutmuyunuz. Bu yüzden her ne pahasına, olursa olsun, bayramsız bir güne rast getirip Bay Sıktı ile konuş-

maya azmetmiş bulmuyorum ... Temmuz ayı çıkmadan sizlere çok iyi haberler vereceğimi ummaktayım.

Charles Whithy

x x

2 Eylül 1958

Mr. Charles Whithy,
Temmuz ve ağustos ayları da geçtiği halde sizden yine bir haber alamadık. Çok acele mektubunuzu bekliyoruz.

x x

10 Eylül 1958

Centlemen,

Sizlere kısaca, son iki ay içinde burdaki çalışmalarımı anlatayım. Önceki mektubumda da yazdığım gibi, 23 temmuzda Bay Sıktı'ya gittim. 23 temmuz, Meşrutiyetin ilânının yıldönümü olduğu için, öğleden önce kendisini bulamadım. Vakit kaybetmemek için, ertesi gün yine öğleden önce telefonla aradım. 24 temmuz, Lozan günü olduğu için törene gittiğini öğrendim. Hiç umudumu yitirmedim. En iyisi evinde bulabilmek için geceleyin gitmekti. Ağustosun ilk haftasında bir gece

evine gittimse de bulamadım. Fıstık gecesi varmış, oraya gitmişler. Bay Sıktı'nın doğduğu ilde bol fıstık yetiştğinden yılda bir gece Fıstık gecesi yapılmış. Ertesi günü de eşinin yaş günü olduğundan görüşemedik. Hiç yılmadan üç gün sonra bir daha gittim. O gün Bay Sıktı'nın babasının ruhuna mevlit okutulduğundan camiye gitmiş, konuşamadık. Ondan sonra da 30 ağustos geldi. Zafer Bayramı idi. Kendisini bulamadım. Dün, yine gittim, 9 eylülde İzmir'de Kurtuluş Bayramı olduğu için

Örene gittiğini öğrendim. Çok şiddetli takip ettiğime lütfen inanınız. Saygılarımla,

x x

8 ekim 1958

Mr. Whithy,
Cart Fondation, bulunduğu -
muz ülkenin neden az gelişmiş,
olduğunu incelemekten vazgeç -
miş bulunuyor. Zahmetleriniz i -
çin teşekkür eder, buradaki öde -
vinizin başma dönmenizi rica e -
diyoruz.

Cart Fondation
x x

6 kasım 1958

Gentlemen,
Son mektubumuzdan, burada in -
celeme yapmam için Cart Fonda -
tion'un vermekte olduğu paramın
bundan sonra kesildiğini anlıyo -
rum. Ancak bir yıllık emeğimin
boşa gitmemesi için, masrafımı
kendim ödeyerek çalışmalarına
devam edeceğim ve kanımın son
damlasına kadar Bay Sıktı ve ar -
kadaşlarıyla konuşmak için uğ -
raşacağım. Çünkü, bu ülkenin ne -
den az gelişmiş olduğunu ben de
şiddetle merak etmeye başladım.

Bunu mutlaka öğrenmeliyim.

Son mektubunuza rağmen bu -
rada boş durmayıp nasıl çalıştım -
ğımı anlatmak için kısa bir rapor
veriyorum. 15 eylül Barbaros gü -
nü olduğundan Bay Sıktı'yla görüş -
emedimse de en sonunda 27 ey -
lül günü çalıştığı yerde bulunaca -
ğımı öğrendim. 27 eylül de Dil
Bayramıymış. Umudum ekim ayı -
na kalmıştı. 6 ekim, İstanbul'un
Kurtuluş Bayramı olduğu için yi -
ne görüşemedik. Üç gün sonra git -
tim. Bay Sıktı'nın evliliklerinin yıl
dönümüyümüş. 28 ekimden sonra

da üç gün Cumhuriyet Bayramı
olduğundan bayram günü rahatsız
etmek olmazdı. İster istemez ka -
sım ayının gelmesini bekledim.

Bu birkaç gün içinde Bay Sık -
tı'yla, iki bayram arası kıştırıp,
konuşabileceğimi, ülkesinin neden
az gelişmiş olduğunu öğrenece -
ğimi umuyorum.

Saygılarımla,

13

2 aralık 1958

Dear Mr.C.Whithy,

Her ne kadar Cart Fondation' un az gelişmiş ülkeleri incele - me fonu çoktan kapanmışsada bu - lunduğunuz ülkenin neden az ge - lişmiş olduğunu bizler de çok me - raka başladığınızdan, çalışmalar - ınızdan bizi de haberdar eder - seniz çok memnun kalırız.

Saygılarımızla

18 aralık 1958

Baylar,

Buradaki çalışmalarım kısa - ca şunlardır: 10 kasım büyük ma -

tem günü idi. Üç gün bu büyük a - cının geçmesini bekleyip, 13 ka - sım günü Bay Sıktı'yı aradım . Ankara'da hükümet merkezinin, kuruluş yıldönümü için Ankara' - ya gittiğini öğrendim. Bir hafta sonra döndüyse de, maça gittiğin - den yine buluşamadık.

Üç gün sonra da çocuğunun doğum günüydü. Böyle bir günde kendisini meşgul etmeyi doğru bulamadım. A.ralık ayını bekle - dim. 17 aralık Mevlana günü için Konya'ya gittiğinden, dönüşü - nü bekledim. Ondan sonra da in -

14

san Hakları Evrensel Bildirisi' - nin yıldönümü bayramı vardı. O bayram da bitince havalar soğu - muş olduğundan şmeklerle mül - cadele başladı. 1958 yılı çalışma - larım bundan ibarettir. Yeni yıla büyük bir umutla giriyorum. Na - sil olsa, bayramsız, ürensiz, yıl - dönmüşüz, maçsız bir günde Bay Sıktı'yı bir yerde kısıtım, neden az geliştiklerini kendisinden öğ - reneceğim.

Sincerely Yours
Charles Whithy

28 şubat 1959

Sayın Mr.C.Whithy,

Bizi çok merakta bırakan son mektubunuzdan sonra uzun za - mandır sizden hiç bir haber ala - madık. Merak ve endişe içindeyiz

Cart Fondation

10 mart 1959

Sayın Baylar,

1959 yılı bana çokumutlu gö - rünüyor. Bu yıl içinde nasıl olsa, Allahın izniyle, Bay Sıktı ile gö - rüşebileceğime inanıyorum. Son çalışmalarımı kısaca anlatırsam, siz de artık nerdeyse Bay Sıktı ile konuşabileceğime inanırsınız

1 Ocak yılbaşı olduğu için gitmedim. Ondan sonra Regaip kandili geldiğinden rahatsız etmedim. Ondan sonra Birinci inönü Zaferrinin yıldönümüydü. Gitmeyi uygun bulmadım. Bütün umudumu şubat ayına bağladım. 4 şubatla gittimse de o gün Miraç kandili olduğundan Sıktı beyin propagandaya çıktığını öğrendim. İyice araştırıp 10 şubat gününde hiç bir bayram olmadığını öğrenince sevindim. Hemen gittimse de, o gün de pilav günümüştü. Sıktı Beyin yettiği okul, 10 şubat gün-

nünü pilav günü yapmış. Sıktı Bey de oraya gitmiş, 22 şubat Berat kandiliydi. Gitmedim. Yarın gidecektim. 11 mart günü de ramazan başladı. Öğrendim. Bundan sonraki çalışmalarımı yine bildiririm. Saygılarımla.

C. Whithy

24 nisan 1959

Sayın Baylar,

İki yıldan beri burda ne Bay Sıktı ile, ne de başkalarıyla, konuşabilmek benim için mümkün olmadı. Ramazan geçti, üç gün Şeker Bayramı başladı. 12 nisan-

da bayram bitince, birkaç gün de bayram yorgunluğu geçsin diye bekleyip gittim. "Bugün 23 Nisan Çocuk Bayramı, Sıktı Bey bulunmaz" dediler. Yarın burdan ayrılıyorum.

C. Whithy

İktisat Profesörü Charles Whithy, Amerika'ya döndü. Cart Fondation kurulu. İncelemeleri hakkında bir konferans vermesini istedi. Mr. Charles Whithy, onlara, -Gentlemen, dedi çok çalıştım, çok uğraştım. Ama bayramlardan vakit bulup da kimseyle,

konuşamadım ki o ülkenin neden az gelişmiş olduğunu öğrenebileyim. Onun için hiç bir şey bilmiyorum. Ve neden az gelişmiş olduklarını son derece merak ediyorum dedi.

NOT: Bana bu kitabın, yukarıda birkaç parçasını okuduğunuz müsvadehesini gönderen Amerikan editörüne bir mektup yazarak bu kitabı yayınlamamasını rica ettim. Bakalım, sayın editör bu ricamı yerine getirecek mi?

SÖN